SCRIPTORVM DE ASCLEPIADE
INDEX

DISSERTATIO INAVGVRALIS

QVAM

AVCTORITATE GRATIOSI MEDICORVM ORDINIS

IN ACADEMIA LIPSIENSI

PRAESIDE

VIRO EXCELLENTISSIMO ATQVE EXPERIENTISSIMO

ADAMO MICHAELE BIRKHOLZ

PHILOS. ET MED. DOCTORE, ORDINIS MEDICORVM ASSESSORE,
COLLEGII MAIORIS PRINCIPVM COLLEGIATO, SOCIETAT.
OECONOM. LIPSIENS. SOCIO

D. XXVII. IVNII cIɔIɔccc

AD

SVMMOS MEDICINAE ET CHIRVRGIAE HONORES

OBTINENDOS

PVBLICE DEFENDET

AVCTOR

CAROLVS FRIDERICVS BVRDACH

LIPSIENSIS

PHIL. DOCT. LL. AA. MAG. MEDICINAE BACCALAVREVS.

LIPSIAE

IMPRESSIT CAROLVS TAVCHNITZ.

Primum omnium atque vetustissimum artis medicae systema, si volueris historiae auxiliis eruere, et, quodsi haec te deseruerit, ratione et probabilitatis adminiculis assequi, non poteris non ex quo morbis medendis vacare coeperunt homines, repetere. Est enim ingenium humanum ita comparatum, vt ad summas indagandas rerum terrestrium causas, ac singula, quae habeat comperta, idea vniuersam rerum naturam complectente, vt communi vinculo colligenda, veluti impetu quodam abripiatur. Neque minus, cum floruerint ex quo morbis medicatum est, systemata in posterum, quamdiu medicinae honos erit et vsus, celebrabuntur. Cum igitur, vt theoriae de arte nostra, quam fieri potest amplissimae, faueamus, ipsa nos iubere videatur natura, nihil nobis erit magis curandum, ardentius nihil expetendum, quam vt aut perfectam amplectamur, aut vbi de summo quod consecuta sit fastigio, iure nostro dubitauerimus, vel hanc ipsam non minus ac aliam de rerum natura sentiendi rationem, hic illic claudicare, passim erroribus premi, probe perspicientes, „nullius addicti iurare in verba magistri," experientiam ingenuam candidamque in morborum medela habeamus auctorem ac ducem; dein vero, quo satis fiat desiderio isti, quod alto animo repositum nobis est, rerum

causas communes vniuersumque nexum cognoscendi, doctrinae istius initia in vsum vocemus.

Quo potiamur fine, auxilium nobis est nullum profecto praestantius, nullum potentius, quam artis historia. Ea enim in sectas „inspicere tanquam in speculum atque ex aliis sumere exempla nobis" docet, aureamque istam, cui si vsquam, hic omnino est locus, σκέψιν suadendo, quaelibet industriose explorare, circumspecte comprobare nos iubet. Scilicet pericula innumera, naturam humanam penitus cognoscendi atque omnia eius phaenomena rite explicandi causa, facta, ab auctoribus miris modis exornata, nec (heu! quorsum rapit erga sobolem pietas!) sine iracundia defensa, quae non modo imperitam istam flexibilemque turbam, sed viros cum arte, tum ingenii acumine insignes, aliquandiu tenuerunt, seueriorem tum censuram experta, pro rerum humanarum opinionumque vicissitudine tandem euersa, cesserunt nouis, neque iis perfectioribus: haec inquam enarrando optime nobis suadet historia, ne nostro iudicio aut experientiae, in re tam ardua, in qua tot cecidere viri atque tanti, nimiam habeamus fidem. Systemata porro in conspectum nobis dando, ad medendi rationem emendandam nequicquam in vsum vocata; medicos laudando, qui opinionibus, quae vel minime steterint, irretiti, si modo experientia duce, neque nimium istorum commentorum habita ratione, contra morbos pugnarint, summi in arte fuerint; medicinam denique, quo magis coecum insanumque sectarum studium tyrannicis legibus peritiae imperare sibi sumserit, eo

imperfectiorem fuisse atque viliorem, luce clarius docendo, bene monet nos historia, cum quae comperta habeamus, vt decet et ratione praeditos, et quorum pectori ad altiores rerum causas adscendendi nisus a natura est insitus, in disciplinae normam redigerimus, ne nimium huic tribuamus, nec, in naturae intima vsque adyta iam penetrasse ridicule arbitrati, quae in rerum natura aduersentur, cognoscere spernamus, vt seruemus potius sanctissimum literarum palladium, scilicet mentis integritatem ac libertatem.

Quapropter medicos systematis cuiusdam amore aestuantes, caetera nullo dignata examine reiicientes, ad vocem naturae repugnantis aurem occludentes, vt iudicii sanitati restituantur, ad historiae medicae studium delegauerim. Ita Thrasones nostros Brunonianos, vt, cognita *Helmontii* doctrina, in eius discipulorum de hoc viro sententiam paulo diutius intueantur, rogauerim, v. c. *Martini Heer*, qui cum medicinae historiam explicuerit, haec prodit verba: [1]) „natus est prouidentia di„vina, omnia suauiter dirigente, sub maturitate temporis, quod „DEVS praestituerat et reseruauerat plenissimae reuelationi „doctrinae vitalis medicae, dumque finis mundi appropinquat, „omnesque artes et scientiae ad apicem terminant, natus, in„quam, est *Ioannes Baptista van Helmont.*“ Nonne sapiens iste, τὸ γνῶθι σεαυτὸν commendans, aurem lectoribus istis

---

1) *Mart. Heer* introductio in archiuum Archei vitale et fermentale Io. B. v. Helmont. Laubae 703. 4. p. 75.

vellicabit? Ex altera autem parte, qui noua nonnisi ob nouitatem respuunt; clarissimorum medicorum, v. c. *Riolani*, *Gassendi*, *C. Hofmanni* aliorumque, qui contra *Harueii* inuentum diu πὺξ καὶ λὰξ pugnarunt, memores sint optauerim, vt sibi inculcent, „magis nos offendi iis, quae consuetudini et opinio„num familiaritati, quam quae naturae repugnent," [2]) et vt cognoscant, „quantum noceat integritati et veritati scientiae „medicae, radicata altius, antiquitatis auctoritate superbientia, „per manus tradita, a maioribus fideliter ad posteros propagata „praeiudicia." [3])

Quod quidem, antiquitatem nostro aeuo componendi genus, persuasissimum mihi habens, mira gaudere vtilitate, fructusque largiri immensos, *Asclepiadem*, Bithynum, medicum inter Romanos clarissimum, et *Ioannem Brunonem*, Scotum comparare, et quid viros hosce, nouarum sectarum principes, similitudis intercedat, libello hoc examinare apud me constitueram. Verum cum in hoc ipso negotio scribendi materies ita mihi accreuerit, vt libelli academici finibus vberiorem cognoscerem, opusculum istud in duas partes abire iussi, quarum altera, ipsam parallelam sistens, lingua vernacula conscripta, paulo ante in lucem prodiit, [4]) altera vero quae auctorum de Asclepiade recensionem, ad eius vitam, artem et doctrinam rite

---

2) *Plutarch* orat. 1. de esu carn. ad finem.

3) *Tralles* de vsu opii, lib. I, p. 359.

4) *Asklepiades* und *John Brown*. Eine Parallele. Leipz. 1800. 8.

cognoscendas, summopere necessariam, exhibet, hisce pagellis sequitur.

Siquidem multa de *Asclepiade* nostra aetate conscripta reperimus, vt enim qui in omnium manibus versantur, historiae medicae auctores, *Conringium*, [5]) *Barchusen*, [6]) *Stollium*, [7]) *Hallerum*, [8]) *Goelickium*, [9]) *Clericum*, [10]) *Blumenbachium*, [11]) *Metzgerum*, [12]) *Ackermannum*, [13]) *Sprengelium*, [14]) etc. taceam, *Werlhofius*, [16]) vir summus, *Walchius* [17]) auctor doctissimus, *Bianchini* [18]) vt et *Bianconi*, [19]) scriptor elegantissimus, *Baylius* [20]) et nuper Clar. *Gumpertus* [21]) de referenda eius doctrina bene meruerunt; dubito enim adnumerare *Cochium*, [22]) quippe qui ab historica fide

5) *Conring* introd. in vniuers. art. med. c. III, §. 12.

6) *Barchusen* hist. med. p. 249 sq.

7) *Stollens* Hist. d. medic. Gelahrtheit. §. 36. sqq.

8) *Boerhaave* meth. studii med. p. 819. *Haller* bibl. med. pract. Tom. I. p. 140 sqq.

9) *Gölicke* hist. med. vniu. p. 94.

10) *Le Clerc* hist. de la médecine Part. II, liv. III, chap. 4 — 9.

11) *Blumenbach* introd. in hist. lit. med. §. 57.

12) *Metzger's* Literairg. d. Medicin. §. 79.

13) *Ackermann* institutt. hist. med. §. 188. und in *Wittwers* Archiv. I. Bd. S. 36.

14) *Sprengel's* Gesch. d. A. K. I. Theil. S. 434 fgg. Beytr. z. Gesch. d. Med. 2s Stück. S. 76.

16) *Werlhof* de medicina sectae methodicae. Helmst. 723. 4.

17) *Walch* antiquitt. med. selectae. Ien. 772. 8. diss. II.

18) (*Bianchini*) la medicina d'Asclepiade. Venezia 8.

19) *Bianconi* Sendschreiben über den Celsus, p. 29 fgg.

20) Dictionaire hist. et crit. par *Bayle*. Article Asclepiade.

21) *Asclepiadis* fragmenta. Ed. Gumpert. Vimariae 794. 8.

22) *Cocchi* discorso sopra Asclepiade. Fiorenz. 758. 4.

plane recessit. Non autem diffitendum est, nonnulla interdum de *Asclepiade* prodi inuidiose dicta, vel falso intellecta, vel alienis commixta et s. p. qua de causa non inutile putaui inquirere, num scriptores de eo primarii recte iudicare cum valuerint, tum quoque ex aequo id agendi animum habuerint.

CAPVT PRIMVM.

Aeuum Asclepiadis.

Prius quam in fidem, quam auctores de *Asclepiade* mereantur, inquiro, e re arbitror, quaedam de medici huius aetate delibare.

Luc. Lic. Crassus. Cicerone teste Asclepiadis amicitia et consilio usus est.

L. Licinius Crassus, summus aetatis suae orator, *Cicerone* teste, [23]) *Asclepiade* vsus est et medico et amico. *Ciceronem* enim, quem etiam in aliis dialogis, quas susceperit personas, bene sustinere, et suas quidem opiniones, neque tamen res in facto positas, ab istis alienas iis supponere, erroris, quem anachronismum nostra aetas nuncupat, insontem nouerimus, [24]) hic, vbi *Crassi* nomine de arte oratoria disserit, eius oblitum de sui ipsius amico loqui, existimare nulli possumus. Dein vero non est, cur eum amicitiam istam modo finxisse, arbitremur, cum enim ad istius loci neque vim augendam, neque

---

23) *Cicero* de oratore lib. I, cap. 14. 24) Cfr. *Bianconi* l. c. p. 31.